

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortarii nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

ANULU L.

N° 81.

Luni, Marți 14 (26) Aprilie.

1887.

Brașov, 13 Aprilie 1887.

Incidentul dela frontaria germano-francesă încă nu s'a aplanat. S'au schimbat însă declarațiunile între cabinetele din Berlin și Petersburg, altă cărbură rezultat este, că Germanii susțin, că arestarea comisariului de poliție francez s'a făcut pe teritoriu german, și Francesii susțin, că s'a săvârșit pe teritoriu francez. Afară de acesta guvernul german nu mai dată prin însărcinatul său de afaceri dela Paris declarațiunea, că n'a avut intențiunea de a provoca Franța și că îndată ce se va constata, că Schnaebele a fost arestat pe pământ francez, el va fi pus pe picior liber.

Versiunea, după care Schnaebele a trântit la pământ pe unul din agenți și a căutat a se retrage în fugă pe teritoriul francez, se a-deveresce acum chiar de către organul bismarckian „Norddeutsche allg. Ztg.”, numai că această pretinde, că Schnaebele a fost prins încă dincoace de granița franceză. Consiliul de miniștri francez a constatat de altă parte pe temeiul raportului procurorului dela Nancy, că arestarea s'a făcut pe terem francez și a decis a comunica actele guvernului german.

Va trebui să urmeze d'or acum o anchetă și unele foi, ca „Tems”, cred, că după terminarea acestei anchete incidentul va fi regulat după normele dreptului ginților. „Dacă”, adaugă această foie, „guvernul german a avut cauze îndreptate de a se plânge în contra acestui comisariu trebuia să o facă pe cale diplomatică și să pretindă dela guvernul francez depărtarea său destituirea lui. Autoritățile germane însă n'au procedat astfel, ci se pare că au voit să pună o cursă, ceea ce nu e admisibil.”

„Europa”, scrie „Standard” din Londra, așteptă în afacerea Schnaebele cea mai clară justificare, la din contră ar trebui să condamne procederea organelor germane, și întreaga presă engleză laudă atitudinea cumpătată a Franței.

Incidentul din vorbă va aduce în totu casul mai multă lumină asupra situațiunei încurcate de astăzi. Dacă guvernul german se va justifica în mod leal, atunci dovedit va fi, că n'a voit să provoce, dovedit va fi mai de parte, că principele de Bismarck nu mai poate conta pe neutralitatea Rusiei în cazul unui nou război cu Franța.

Și într'adevăr ceea ce se știe și se vorbește azi despre atitudinea țarului și a Rusiei nu este nici decum încurajator pentru cancelarul german. Împrejurarea, că țarul Alcesandru s'a decis în ultimul moment de a nu distinge pe Giers cu o decorațiune, este privită în Berlin ca un semn sigur, că contrariul lui Giers, Katkov și amicii săi reprezintă azi politica, care se bucură de simpatia țarului. Se știe, că postulatele de căpetenie ale politicii lui Katkov sunt, că Rusia să nu mai între în alianță cu Germania și cu Austro-Ungaria, ci să-și păstreze libertatea de acțiune, ca la momentul dat să potă merge mână în mână cu Franța. Temerea de această cooperare eventuală impune principelui Bismarck rezerva, ce vedem că încă o păstrează.

Faptul, că diarele rusești, precum se anunță din Petersburgu condamnă unanim procederea autorităților germane cu ocaziunea arestării comisariului de poliție francez Schnaebele, va contribui numai a mări îngrijirile celor din Berlin și a îndemna să aranjeze cât mai curând pe cale diplomatică incidentul ivit la frontaria franco-germană.

În asemenea împrejurări nu e mirare, că cestiunea bulgară stă pe loc și nu face nici un pas înainte spre rezolvarea ei. Organul diplomației rusești „Le Nord” asigură din nou, că Rusia nu va transige cu „usurpătorii” bulgari,

ci va aștepta în liniște căderea lor, fără de a-și modifica atitudinea sa de până acum. Afacerea bulgară este cea mai flagrantă dovadă, că cele trei imperații nu mai procedu în înțelegere unele cu altele.

Afacerea convențiunei comerciale.

Dintr'unu articolu alu diarului „le Nord” publică „Unirea” următoarele pasage mai însemnate:

„Înțelegerea, d'ice „le Nord”, e anevoioasă de făcut. România reclamă folose pentru vite, folose pe care Austro-Ungaria se codese d'a le acorda, și acesta cere folose pentru produsele sale industriale pe care România vrea să le lovască cu drepturi de vamă mai multă și mai puțin ridicată. Cum observă „Unirea”, chestia vitelor este cea mai importantă pentru România, de unu interes mai mare chiar decât acela pe care-l are chestia grânelor; căci grânele românești nu-s în primejdiă d'a nu pută intra în Ungaria, fiind că numai primind grânele românești, Ungurii își vor pută exporta pe ale lor, care-s mai scumpe; pe când tocmai din potrivă se întâmplă cu vitele.

În sfârșit, „le Nord” d'ice că stăruințele trimișilor României nu par să fi fost zadarnice; adaugă că învoirea ar fi aproape făcută, că mai rămâne acum cestiunea drepturilor asupra produselor industriale și că intreruperea tratărilor e pricinuită de neînțelegerea asupra acestei cestiuni. Speranța ce delegații austro-ungari avu, că, în schimbul concesiunilor făcute de ei, li se vor face concesiuni asupra acestui punctu a fost amăgită.

România vrea să-și ocrotască industriile născându și într'acestu scopu vră să scotă cu totul unu orecare număr de articole din regimul convențional și să isbască pe altele cu drepturi mari. Ea a încheiat de curând o convențiune adițională cu Germania, care redă libertatea de acțiune pentru mai multe produse, îngăduindu-i să le supue tarifului său autonom și o autorisă să ridice mult pentru unu orecare număr de alte articole taxele de intrare. Germania a putut încheia cu atât mai ușor această convențiune, care îi dă ceva folose, cu cât produsele pentru care România își reluă dreptul d'a le supune tarifului autonom său d'a le impune cu taxe mari, țin unu micu loc în esportul german. Aceleași articole însă figură pentru o cantitate considerabilă în esportul austriac, și e vedit că, mai mult spre a pută aplica acestor produse condițiile stipulate cu Germania, guvernul din Bucuresci a încheiat noulu tratat germano-român.

Îndată ce condițiile convențiunei acesteia fură cunoscute, d'ice mai departe „Nord”, diarele austriace începură a scrie că ea era îndreptată contra Austriei. Delegații austro-ungari au cerut înzadar până acum reducerea drepturilor de intrare pentru produsele, care interesă mai mult esportul austriac. Delegații români au refuzat. Totuși avându în vedere declarația făcută de d. ministru Ferekide, că tratările vor putea isbuti, „le Nord” crede că:

„guvernul român nu va continua să opue cererilor austriace unu non possumus radical.”

„Le Nord” e însă de părere, că prin o convențiune română-austro-ungară se vor da folose Austriei Cislaitane în paguba intereselor ungare.

„N. fr. Presse” vorbindu de autorisarea dată de Camerele române guvernului din Bucuresci spre a încheia o convențiune provisorie cu Austro-Ungaria, d'ice:

„Guvernele austro-ungare sunt gata să încheie o convențiune comercială provisorie, ele sunt însă de părere, că tratatul provisoriu trebuie să conțină toate dispozițiunile celui definitiv și să nu aibă decât în privirea

duratei caracterul provisoriu; Austro-Ungaria nu va a-corda spre exemplu decât în acelu casu garanțiile cerute pentru esportul cerealelor și vitelor române, decât România va încuviința în același timp punctele presintate de Austriaci cu privire la articolele industriale și la vâmi. În totu casul deocamdată există încă mari divergențe de păreri între ambele state în privirea convențiunei provisorii de încheiat.”

„Budap. Corresp.” anunță următoarele:

„Dela guvernul român n'a sosit încă până acum în privința continuării negocierilor nici o știre. Credem sigur, că după rezultatul favorabil, ce l'au avut conferențele ținute de curând în Viena, se va încheia cu România o convențiune de tarife și o convențiune veterinară. D'or acum nu va mai fi cu puțină, ca aceste convențiuni să fi discutate și primite încă în sesiunea actuală a dietei ungare. Dieta va fi disolvată cel mai târziu în 28 Maiu a. c. Chiar și în casul când negocierile cu România ar urma de aci încolo cu grabire, pare tărte neverisimil, ca proiectele asupra înartărilor convențiunilor să fi prezentate încă la timp dietei. Ratificarea convențiunilor se va pută der face numai la toamnă.”

Incidentul dela granița germană-francesă.

După cum comunică telegramele din Paris, arestarea comisariului de poliție francez Schnaebele de către autoritățile germane a produs în Paris o adâncă impresiune. Cu tôte silințele ce-și dedă persoanele conducătoare a re-comanda liniște și sânge rece, unele persoane politice nu și-au putut înăbuși sentimentul, că incidentul dă pricină la unu război. La serata ce s'a dat la 21 Aprilie n. în ministerul de esterne s'a vorbit mult despre acestu incident. Unii diplomați erau de părere, că afacerea e unu simptom serios, cumcă războiul nu se va mai amâna multu timp. Chiar de nu s'ar nasce nimic din acestu incident, el este cu tôte astea începutul unu șir de provocațiuni, care în cele din urmă vor duce la o ciocnire. Ministrul de esterne francez judecă casul cu liniște și sfătuesce să nu se esagereze faptul, până ce nu vor fi cunoscute tôte împrejurările în care s'a comis. Se găsec în fine și voci diplomatice, care cred că afacerea ar proveni dintr'o neînțelegere.

Ministrul Goblet a hotărît să nu întreprindă nici unu pas, înainte d'a cunoște exactu casul și d'a ști, că ore i se potă ori nu împuța ceva comisariului francez, care de altminterlea s'ervesce de 15 ani la graniță, e cavaleru alu legiunei de onore și e recunoscutu ca funcționar destoinic.

După o conferință cu ministrul președinte Goblet și cu cel de esterne Flourens, ministrul de justiție a avisat pe procurorul general din Nancy să se ducă la Pagny-sur-Moselle și să dea unu raport amărunit despre arestarea comisariului Schnaebele. Prefectul departamentului Meurthe-et-Moselle a sosit în Paris, unde a conferit cu Goblet. Raportul procurorului din Nancy constată că arestarea s'a făcut în adevăr pe pământ francez, că a fost ținut și legat de agenții germani.

„Republique Française” d'ice că șcirea a provocat o adâncă mișcare; se abține însă dela or-ce comentariu, până ce va avé sciri oficiale. „XIX Siècle” încă e de părere să aștepte lămuriri; potă e unu casu, care nu va avé urmări seriose. „Figaro” ascrie faptul hiperzelului vre-unui funcționar subalternu german. De această părere e și o persoană dela ambasada germană din Paris. Nu potă fi decât o eror, se d'ice, căci altfelu afacerea ar fi de o gravitate ce nu s'ar pută ascunde. „Figaro” își exprimă și părerea, că și această ar pută fi o

manevră, spre a obține Bismarck darea pe spirt și bani pentru căile strategice. Asemenea provocațiuni trebuiesc întâmpinate érași cu absolută liniște. „Paix“ dă statul să rămână Francesii liniștiți, căci e cu neputință ca guvernul german să fie vinovat de arestarea unui funcționar francez, căci atunci s'ar espune împuțare că provacă direct. Trebuie, ție numita fôia, să s'aștepte lămuriri. „Gaulois“ ție: Vre Bismarck pa cea, atunci incidentul în curând nu va mai exista, vrea răboiul, atunci incidentul mai că nu e un pretext favorabil; un bărbat atât de mare nu pôte nascoci mijloce atât de mici; trebuie să fie o neînțelegere. „Intransigent“ ție, că aci e vorba de o provocare directă de cea mai scârbosă natură. Celelalte țiare franceze înregistrează depeșile fără comentariu.

„Berliner Politische Nachrichten“ ție că e vorba de arestarea unei persoane bânuite de spionajiu în interesul francez. Cercetarea va arăta, ție fôia germană, că autoritățile germane își împlinesc datoria veghindu. „Kreuzzeitung“ și „Nationalzeitung“ sunt de părere, că acest incident cu greu va turbura pacea dintre Franca și Germania, și sfătuesc pe țiarele franceze să aștepte lămuriri, căci atitudinea lor actuală nu dovedesce, că în Franca se nutresc în adevăr simțăminte pacifice.

După cum e informat țiarul francez „Paix“, guvernul s'ar fi adresat la Berlin cerând esplicări. Cercurile financiare din Paris sunt fôrte neliniștite. Guvernul engles din contră a primit din Berlin depeși liniștitoare în privința acestei afaceri.

Bugetul suplimentar german

În Reichstag s'a prezentat bugetul suplimentar pentru scopuri esclusiv militare, care se urcă, precum se ție, la suma de 318 milioane. Din memoriul alăturat la buget vedem, că e vorba d'a se construi căi strategice noue, d'a se așeză un al doilea rând de șini și d'a se construi o legătură directă între Alsația de sus și între Germania sudică, ocolindu-se Elveția. Franca, ție memoriul, și'a dat silințe extraordinare pentru înmulțirea căilor de transport spre granița ostică, putându-se transporta pe căile ei ferate cu două rânduri de șini mase mari de trupe. E necesar prin urmare, în fața gradului la care a ajuns Franca în a fi gata de răboi, să se completeze rețeaua căilor ferate germane, decă e vorba să se asigure concentrarea de trupe la timp pentru paza granițelor și a țerii în contra unei invasiuni inimice. Se cere un al doilea rând de șini la căile ferate din Alsația-Lotaringia, în Prusia, în Bavaria, în Württemberg, în Baden, în Hessen. Afară de căile ferate strategice care vor costă 672 milioane, în bugetul suplimentar se prevăd 1143 milioane pentru întărirea și întregirea fortărețelor germane; pentru mărirea destoiniciei de operațiune și de luptă a armatei se cer 502 milioane, pentru construcțiunile de garnison în țările renane 57 milioane, pentru înarmarea nouelor despărțăminte de trupe 16 milioane, material pentru nouele despărțăminte de artilerie 27 milioane, munițiune pentru ele aproape 1 milion etc.

Din Serbia.

O telegramă din Belgrad comunică șirea, că în politica Serbiei s'ar pregăti o schimbare. Regele a făcut o vizită reprezentantului rus Persiani, căreia în cercurile politice i se dă o mare însemnătate politică și se privește ca o dovadă, că regele și guvernul sêrbesc fac încercări d'a se apropia de Rusia. Deja s'a și împrăștiat șgomotul despre o crîșă ministerială, care ar sta în legătură cu noua față politică, în care e vorba să între Serbia. — Regele a făcut o vizită reprezentantului român, prințului Ghica.

SCRILE DILEI.

Festivitatea arangiată în Brașov de biserica Sf. Nicolae în onoarea Ilustrității sale d-lui Episcopul al Caransebeșului Iónu Popazu, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani al preoției sale, s'a început ieri. S'a săvârșit înainte de prânț servitiul divin la biserica Sf. Nicolae, la care a luat parte un public de 3—4 mii de ômeni. D-lu preot V. Sfetea a rostit la finea servitiului divin o cuvântare ocazională. După servitiul divin, junii călări și în haine de sêrbătore în sunetul muzicii au adus un brad, care fû plantat înaintea bisericii, întru amintirea Ilustrității Sale. S'au rostit cu ocaziunea acăsta două cuvântări: una de d-lu preot Perșinar și alta de d-lu profesor A. Bârseanu. Publi-

cul a răspuns cu repetite strigăte de „Să trăiescă“ la adresa Ilustrității sale. Musica s'a reîntors după acăsta cântând până dinaintea liceului românesc. Astăzi s'a ținut érași un serviciu divin, la care au asistat elevii tuturor școlilor românesce din Brașov. D-lu profesor Dr. Vasile Glodaru a rostit un discurs. Vom publica un raport amărunt și discursurile.

—x—

Corpului ofieresc din Clușiu i s'a și făcut deja cunoscut din partea autorității superioare, că Maiestatea Sa monarhul va asista la manevrele ce se vor ține anul acesta în Septemvre în jurul Devei.

—x—

Din cercurile deputaților se comunică o istorioră, care merită a fi publicată. Alegătorii unui cerc electoral mai mare creșându la ultimele alegeri, că au causă a se îndoii în neclintirea principiilor deputatului lor, care aparține partidei radicale, primă cu însufățire propunerea unui alegător mai ager la minte, ca deputatul să se dea, înainte de alegerea sa, ca garanție pentru imposibilitatea unei schimbări de principii un acceptu asupra sumei de 10,000 fl. Nevoia învță — a subscrie polița și deputatul se supuse. Ultima sesiune a perioadei dietale se apropie de sfârșit, și în țilele trecute a sosit în Pesta o deputațiune a amintitului cerc electoral, ca să mulțamască deputatului pentru reprezentarea cercului electoral și să i restituie în același timp fatala hărtiă, „polița principiilor“. Cumcă alegătorii cu ocaziunea viitorilor alegeri — perioada dietală durează acum 5 ani — vor prezenta deputatului o poliță de 15,000 fl., e un secret până acum.

—x—

Foile ungresce comunică, că Sasii din Sighișoră vor candida un tîștaist, ne mai voindu să se țină de programul partidei populare sâsesci.

—x—

Ministrul de interne face cunoscut, că asistentul de universitate Dr. Ignatz Ottava va deschide cursuri de câte 15 țile pentru tratarea trahomei, așa că în viitor în locurile bânuite de acăsta bôla se vor trimite numai medici, cari vor posedă un testimoniu de destoiniciei dela numitul asistent.

—x—

Marța trecută au fost asentați în Reghinul sâsesc din 122 tineri din cele trei clase de etate numai 15 la serviciul activ permanent, 4 la rezervă și 9 la honveți.

—x—

În tabăra dela Bruck, regimentul românesc 31 de infanterie, marele duce de Meckleburg-Strelitz, care și-a câștigat lauri neperitori în lupta dela Aspern, va serba cu mare pompă aniversarea acestei lupte, primind și un nou steag. Se ție că princa de coronă va fi nașa steagului. Acest regiment se bucură în Viena de simpatii generale.

—x—

Eri după ameză a ars un grajd al artileriei dela casarma din Brașovul vechi. Se ție că focul a luat naștere dela o lampă cu gaz. Pompierilor li-a succedat a împedea întinderea focului și asupra celorlalte grajduri. Căii au fost scoși la timp din grajduri, precum și tunurile din șoprone.

—x—

După cum comunică „Felegyhazi Hirlap“, Inginerul Dobos din Czegled, un fiu al reposatului preot reformat Dobos, a dat o obligațiune, prin care se îndatoréză d'a dărui bisericii reformate 10,000 fl. în casu când nu s'ar mai alege în acelu cerc actual deputat Verhovay.

—x—

Al doilea congres medical în România se va ține estimp la Iaș, în țilele de 21, 22 și 23 Mai. Toți medicii, veterinarii și farmaciștii din țeră sunt invitați să ia parte.

—x—

În Clușiu a fost trasă de poliția la răspundere o mamă denaturată, care și maltrata în mod revoltător și necurmat copilul ei nelegal, în vârstă de aproape 4 ani, și care răspundea vecinilor, când aceștia o averțisau, că-lu va bate până ce va muri, căci nimenea n'are drept a o opri dela acăsta.

Mișcarea populațiunii.

Despre mișcarea populațiunii în țerele coronei ungare în anul 1885 publică „B. Korr.“ următoarele date: (Cifrele alăturate în parantesă sunt rezultatele numărării populațiunii în 1880—81).

Popolațiunea Ungariei (13,728,622) 14,522,149, creșterea 1.26%; Cetatea și teritoriul Fieme (20,984) 21,736, creșterea 1.22%; Croația și Slavonia (1,892,499) 2,025,996, creșterea 1.67%. Numărul populațiunii întregi este (15,642,102) 16,570,146; creșterea este așadără de 1.31%.

Căsătorii se făcură în 1885 în total 165,169, con-

tra 167,404 în anul 1884. Cele mai multe cununii se făcură în Novembre, anume 38,866; afară de aceea mai sunt de remarcă Ianuaru cu 27,617 și Februaru cu 27,631 cununii. Cele mai puține cununii se făcură în lunile Martie și Decembrie, anume 3355 și 3713. Părech de aceeași confesiune au fost cununate 152,732. Căsătorii amestecate se săvârșiră 12,437. Divorțate fură 973 părech. În anul 1885 se nascură 384,758 băieți, 365,442 fete, total 750,200 copii. Au murit 535,740 persoane. Creșterea populațiunii este prin urmare de 214,460 suflete. S'au nascut vii și legitimi: băieți 347,252, fete 330,715, total 677,967 copii; neleg. băieți 30,157, fete 28,986, total 59,143 copii. Cele mai multe nasceri au fost în luna Ianuaru și Martie, cele mai puține în Decemvrie și Iulie. La 752,200 casuri de nascere în anul 1885 se vin 18,698 nasceri de gemeni, și acă 9392 băieți și 9306 fete. Trigemeni se nascură în 111 casuri, anume 176 băieți și 157 fete. Mai mult decăt trei deodată s'au nascut numai în 3 casuri. Dintre cei 535,740 repausați au fost de sex bărbătesc 274,970 și de sex femeesc 260,770 persoane. În anul precedent 1884 au fost 515,254 casuri de morțe.

De ce se tem „patrioții“ a arăta mișcarea populațiunii și după naționalitate? Li e frică că esă pré puțini la număr?

Justiția în Italia.

„L'Indép.“ reproduce după „Le Siècle“ din Paris următoarele rânduri:

Un fost deputat român, d. George Brătianu, a adresat guvernului său un memoriu, care arată curioasele moravuri ale luei judiciare italiene. D. G. Brătianu cere guvernului din Bucuresc să i acorde sprijinul său spre a obține dreptate și reparațiune.

Onorabilul fost deputat român avu, în 1883, nenorocita ideă să cumpere un imobil la Florența, și se adresă la un avocat cu renume din acelu oraș, d. Barsi, recomandându-i să i cumpere o proprietate liberă de ori-ce sarcină ipotecară. D. Barsi nu numai că nu ținu sêmă de acăsta condițiune, dâr nu spuse nimic despre ipotoca, care era pe vila cumpărată, deși acăsta ipotocă era superioară prețului de achizițiune. Doi alți advocați din Italia fiind consultați de d. Brătianu, care voia să se anuleze vânzarea, făgăduiră concursul lor, dâr după ce primă mar onorarii refuseră să dea curs afacerii.

Desperat, d. G. Brătianu merse la Roma spre a vorbi cu ministrul dreptății, d. Tajani, care-lu trimise la procurorul general din Florența. Acesta plânse sôrtea d-lui Brătianu care căduse pe mânele unor advocați paolottiști (clericali) și-lu puse în relațiune cu un avocat sicilian și liberal, d. Battaglia. Acesta sfătui pe d. Brătianu să i vânză proprietatea (bine înțelesu cu un preț mult mai mic decăt cel cu care fusese cumpărată), făgăduind că va descurca afacerea decă imobilul nu va mai fi pe numele unui străin. Cu tôte acestea înș, prudentul avocat nu plăti decăt sfertul prețului cumpărării.

A doua ț, primul avocat al d-lui G. Brătianu, d. Barsi, punea un secestru de 11,000 lei, și d. Battaglia, avocatul devenit proprietar, pârăsea pârarea d-lui Brătianu și ilu trimitea la un alt avocat sicilian d. Pietro Nocito și la d. Dei.

Aceștia începură prin a-i cere o procură spre a lua banii, cari se aflau în mânele d-lui Battaglia. D. Brătianu, în urma celorl întemplete, refuză și fugi din Italia, ca și când toți brigandii Siciliei și Calabriei ar fi fost pe urmele sale. Acăsta măsură fû bună, căci la 4 Septemvre fû osândit de tribunalul din Florența la 15 țile închisore și 2000 lei daune-interese pentru defaimare cătră avocatul Barsi.

Concluziunea este că d. G. Brătianu nu are proprietate, a perdut 20,000 lei și este osândit la 15 țile închisore și la 2000 lei amendă pentru că a spus ce cugeta despre baroul florentin.

Ceea ce este mai curios, d. Brătianu a fost osândit numai în urma mărturie celor doi advocați pe cari ii consultase, încreșându-se în secretul profesional și în contra concluziunilor contrarii ale procurorului regelui.

D. G. Brătianu cere guvernului român să obție ca dreptate să i se facă. Nu scim decă va isbuti, dâr memoriul său va lumina pe străinii, cari ar vrea să facă procese în Italia.

Liturgia slavă la Slavii catolici.

„Obzor“ din Agram, organul partidei naționale croate independente, vorbesce în articolul său de fond dela 16 Aprilie a. c. despre încuviințarea ce a dat'o Vaticanul supșilor catolici ai prințului Nichița din Muntenegru, d'a oficia liturgia după ritul catolic în vechia limbă slavă. „Obzor“ își exprimă părerea de rău, că națiunea slavă e despărțită cu privire la mărturisirea credinței, că Slavii sunt pravoslavnic (ortodoxi), catolici

evangelici și mohamedani. Fărte adeseori Slavul catolic a pășit contra celui pravoslavnic, trăgându folose din această certy contrarii națiunei slave. Acum însă națiunea slavă are datoria să înlătore aceste contraste.

Printul Nichita a dovedit că e mare bărbat de stat, căci de aci înainte supușii pravoslavnic și catolic vor sărbători pe Dumneșu într'o singură limbă, cea veche, slavă, și cărțile de liturgie le vor avea cu litere cirilice. Folia croată se bucură că în Roma se ține seamă de puternica națiune slavă și arată, că Croații au intervenit în cea mai mare parte între Slavii catolic pentru liturgia slavă. „Succesul Crnogorei este și un succes al Croaților, primivă cu liniște în viitor, că se introduce la noi erăși ceea ce se perduse sub împrejurări nefavorabile,“ încheie „Obzor“ articolul său de fond.

Scirea despre introducerea liturgiei slave la Slavii catolic din Muntenegru a fost desemnată de unele foi din Viena, Berlin și Peșta ca „nașocire.“ „Obzor“ dela 18 c. își menține scirea cu tota tăria, dieend că în respectiva congregațiune, în care s'a hotărit introducerea liturgiei slave, s'a mai luat o altă hotărere importantă, că o va publica la timpul său.

Convocare.

Onorabili alegători de partidul național din cercul electorală Abrud-Roșia sunt convocati prin această la o conferință electorală, ce se va ține în 1 Mai a. c. d. a. la 3 ore în sala de lectură a casinei române din Abrud.

În această conferință se va alege comitetul clubului național pe o perioadă de 5 ani consecutivi, se vor alege doi delegați pentru conferința generală electorală, conchiămată pe 7 Mai în Sibiu, eventualu alte propunerii de interes public.

Abrud, în 21 Aprilie 1887.

Alexandru Ciura
notariu.

A. Filip.
Președintele clubului

Convocare.

Bioroul clubului electorală are onore a convoca pe alegătorii români din cercul Cohalmului pe ziua de 29 Aprilie a. c. st. n. la 10 ore a. m. la o conferință ce se va ține în Cohalm cu programa:

a) Alegerea clubului pe perioada de 5 ani.

b) Alegerea bărbatilor de încredere pentru conferința generală, ce se va ține la 7 Mai a. c. st. n. în Sibiu.

Cohalm, în 24 Aprilie 1887.

M. D. Mircea
Președinte.

Cl. Raicu
Secret.

Convocare.

Subscrișii conchiemăm prin această pe acei alegători români din comitatul Făgărașului, cari sunt luați și în listele alegătorilor de deputați dietali, la o întrunire, care va avea loc Duminecă la 1 Mai 1887 st. n. în sala Hotelului „Paris“ în Făgăraș la 2 ore după prânș.

Obiectele deșbaterei vor fi: reconstituirea clubului respective a subcomitetului, și alegerea alor 4 delegați pentru conferința ținând în Sibiu la 7 Mai 1887.

Alexandru Micu, Iuliu Dan, Dușea, Dr. N. Motoc.

Convocare.

Membrii alegători români din cercul electorală al Zălahului sunt rugați a participa câtă mai numeroși la conferința electorală ce se va ține în 1 Mai 1887 st. n. la 1 oră după amiez în comuna Stirci.

Agende conferinței vor fi: Alegerea a doi delegați ordinar și eventualmente 2 suplenti la conferința generală a tuturor alegătorilor români conchiămată pe 7 Mai 1887 st. n. în Sibiu.

Ioan Nichita, adv. ca preș. clubului.

Convocare.

Conform apelului clubului centrală electorală din Sibiu, alegătorii români din cercul electorală al Blașului prin această se conchiămă pe ziua de 5 Mai a. c. la 3 ore p. m. la o conferință care se va ține aici în Blașiu în Hotelul național cu programul:

a) reconstituirea clubului.

b) alegerea a doi băbăți de încredere la conferința generală ce se va ține în Sibiu

Blașiu, 24 Aprilie 1887.

I. Antonelli, m. p. preș. clubului.

Dare de sémă,

(Fine.)

Prin colecta d-nei Hermina Maniu din Oravița 19 fl., d la Hermina Maniu 5 fl., Hermina Pop 2 fl., Helena Manguca 2 fl., Eugenia Munteanu 2 fl., Amalia Lepa 2 fl., Cata Traila 2 fl., Maria Guiudinu 3 fl., Alcesandra Meleticu 1 fl.

Prin colecta d-sorei Carolina Mladinu din Curticiu 19 fl., dela Carolina Mladin 4 fl., Iulia Bocșianu 1 fl., Ecaterina Ursu 1 fl., Sofia Mladinu 1 fl., Regina Bragia 1 fl., Iulia Mladinu 1 fl., Terentia Codreanu 1 fl., Aureliu Pop 1 fl., Alesandra Popovicu 1 fl., Elisabeta Polisiu 1 fl., Emilia Popescu 2 fl., Aloisia Doboș 1 fl., Maria Cranic 1 fl., Floare Albiciu 1 fl., Ilca Cefan 1 fl.

Prin colecta d-nei Anastasia Tempea din Torocolu mare 19 fl., dela Anastasia Tempea 2 fl., Lucia Vulcan 2 fl., Vióra Voda 1 fl., Sofia Popovicu 2 fl., Elena Magda 1 fl., Vióra Mirce 1 fl., Paulina Petrovicu 2 fl., Maria Daj 2 fl., Franzen Barbara 1 fl., Iuliana Avramescu 1 fl., Albu Adaaam 1 fl., Vióra Serbu 1 fl., Elena Nicolaevici 1 fl., Catarina Kécsi 1 fl.

Prin colecta d-nei Silvia Feier în Boroșineu 18 fl., dela Silvia Feier 5 fl., Ioan Gurban 30 cr., Ioan Cornea 2 fl., Marióra Botco 1 fl., Avram Albu 40 cr., Georgiu Balaj 20 cr., Georgiu Albu 40 cr., Antonie Mos 40 cr., P. Mara 10 cr. Bucotos Marcu 20 cr., Sztepics Todor 40 cr., Ioan Pantea 20 cr., Const. Iușca 40 cr., Ioan Netia 60 cr., Todor Branda 80 cr., Teodor Paul 30 cr., Mitru Paul 20 cr., Mihail Feier 1 fl., Zena Marcu 50 cr., Vasiliu Balan 50 cr., Augustin Botoc 1 fl., Georgiu Feier 2 fl. 10 cr.

Prin colecta d-nei Elena Hamsea din Lipova 16 fl. dela: Iacob Raț 5 fl., Poszszovits Parteniu 5 fl., Csordan 2 fl., Coșoariu 2 fl., Elena Hamsea 2 fl.

Prin colecta d-lui Georgiu Lazaru din Vinga 15 fl. dela: Georgiu Lazaru 10 fl., Dr. Darabantu 5 fl.

Prin colecta d-sorei Iulia Bocșianu din Curticiu 13 fl. dela: Iulia Bocșianu 2 fl. 20 cr., Carolina Mladinu 1 fl., Iuliana Bocșianu 1 fl., Emilia Radneanu 2 fl.

Sahader Maria 1 fl., Maria Budaj 1 fl., Silvia Ciupuliga 1 fl., Lucretia Tamașdan 1 fl., Maria Cióra 1 fl., Iuliana Botta 1 fl., Catiția Plop 50 cr., Marisi Eva 30 cr.

Prin colecta d-lui Traian Barzu din Caransebeș 10 fl., dela: Aliquis 5 fl., Filaretu Musta 3 fl., Traian Barzu 1 fl., Salva Fercu 1 fl.

Prin colecta d-nei Iléna Veliciu din Chișineu 8 fl. dela: Iléna Veliciu 5 fl., Iuliu Russu 3 fl.

Prin colecta d-lui Nicolae Zigre din Oradea-mare 6 fl. dela: Ieroteiu Beleşiu 2 fl., Ioan Pop 2 fl., Nicolae Zigre 2 fl.

Prin colecta d-nei Leuca Popovicu din B. Giula 5 fl. 50 cr. dela: Iustin Popovicu 1 fl. Iosif Bejanu 1 fl., Kalnár Mihályne 1 fl., Polyak Karolné 1., Ioan Ionescu 50 cr. Petru Biberea 1 fl.

Prin colecta d-nei Iulia Șerbanu din B. Comloș 5 fl. 30 cr. dela: Ioan Suciu 1 fl., Maria Miescu 1 fl., Cleopatra Mihailovicu 50 cr., Laurian Luca 30 cr., Maria Stojanovits 50 cr., Steuczer Lajos 30 cr., Vicențiu Lupșia 20 cr., Vicențiu Stamboly 20 cr., Constantin Risticu 30 cr., Iulia Șerbanu 1 fl.

Prin colecta d-lui Ioan Mihu 5 fl. dela d-lu colectante. Prin colecta d-nei Lucretia Olariu din Deva 3 fl. dela d-na colectantă. Prin colecta d-nei Aurelia Dămianu din Bradu 2 fl. dela: d-na colectantă 1 fl. 50 cr. și Iulia Fugata 50 cr. Prin colecta d-nei Emilia Halicu din Sânt-Miclăușulu mare 2 fl. dela d-na colectantă. Prin colecta d-nei Hermina Ignat din Beiușu 3 fl. dela d-na colectantă. Prin colecta d-nei Maria Baiulescu din Brașov 2 fl. dela d-na colectantă. Prin colecta d-lui Ioan Micu Roșiu din Buserica-Albă 2 fl. dela d-lu colectante. Prin colecta d-nei Aloisia Barbura din Pesca 2 fl. dela d-na colectantă.

Arad, 12 Aprilie st. n. 1887.

Aurel Suciu,
cassarul comitetului.

Ultime sciri.

Bucuresci, 24 Aprilie. — Regele și Regina României vor pleca la Mehadia la 15 (27) Aprilie, spre a face o vizită M. Sale Impărătesei Austro-Ungariei. Călătoria M. Loră va dura trei zile. — La 22 Aprilie st. v. Suveranul României vor pleca la Iași, spre a asista la sănșirea Metropoliei.

Bucuresci, 24 Aprilie. — Comitetul apărărei țării s'a întrunitu ađi la palat sub președința Regelui.

Sofia, 24 Aprilie. — Regenții, cari călătoreșu prin țera, s'au întorsu alaltari din Sado-va la Filipopol. Pe drumu dela Haskioi la Jeni-Mehala au fost salutați de o imensă mulțime de ómeni. Regenții au primitu la gara de acolo numeroșe deputațiuni, care i-au felicitatu pentru politica regenței și i-au rugatu a urma și mai departe după acele principii, cari au de scopu apărarea independenței bulgare și numirea unui principe.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

PARISU, 25 Aprilie. — Insărcinatul de afaceri germană a avut eră a treia convorbire cu ministrul de externe Flourens, căruia i-a comunicatu o depeșe de cuprinsulu că printul Bismarck este dispus să libereze pe Schnaebele, în casu că esistă aci o încălcare de teritoriu.

BERLINU, 25 Aprilie. — „Nordd. Allg. Ztg.“ constată, că arestarea s'a făcutu pe teritoriul german, ceea ce nu negă însuși Schnaebele. Acesta trânti la pământu pe funcționarul german, care i vesti arestarea, încercă să fugă cătră granița, dér fū prinsu încă dincóce de gra-

niță și legatū. Schnaebele abusa de pozițiunea sa oficială pentru uneltiri trādătore de patriă.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

TURDA, 24 Aprilie. — Adunarea constituantă a „Arieșienei“ a succesu fărte bine. Capitalul întregu e asiguratū, ceea ce a produsu bucuriă generală.

DIVERSE.

Otrăvirile cronice ale tutunului. — D. dr. Favarger, medicul băilor dela Aussee, a ținut în societatea medicilor din Viena o conferință despre otrăvirile cronice ale tutunului. Conferențiarul constată între altele, că fumatul fără cumpetu provocă totu felulu de bóle a sistemului nervilor și a organelor respirátore. E însă mai puțin cunoscută împrejurarea accentuată de d. dr. Favarger, că fumătorii mari, adecă aceia, cari fumeză peste măsură, sunt espuși pericolului de a pătini de palpitați de inimă, pentru că nicotinu are o influență deosebitu stricaciósă asupra mușchiiului inimei. La fumător adesea se ivescu suferințe de stomac. Totu de asemenea fumatul pe stomacul golu strică pofta de mâncare și împiedecă fărte multu mistuirea. Din noroieire însă bóle serióse numai atunci se nascu, când cineva fumeză din sémă afară prea multu. De asemenea unul din obiceiurile cele mai rele este acela de a da fumulu pe nasu. În contra fumului cumpatatu din punctu de vedere sanitaru nu se póte obiecta nimicū. O țigară bună după masă inveselesce pe fumatóru și ínlesnesce fărte multu digestiunea. Ca fumatul să n'aibă nici o influență stricaciósă asupra sănătăței, fumatóru se păzescă de a fuma cu stomacul golu, ci mai bine numai după prânș și se nu bea séu sé inghiță niciodatá fumulu.

Strigoii. — Unu diaru rusescu povestesc urmátorele: De curéndu era pe patulu de mórte, la punctul Sabouez, lângă Dantzic, unu proprietaru mare, baronul Gostvosky. Simțindu-se aprópe de sfărșitu, chiámă pe fiu-séu și i spusé, că are sé-i descopere o taină: — „Copilulu meu, ti díse, eu moru. După ce m'oi voiu fi datu sufletulu, sé ai grijă sé-mi tai capulu înainte d'a mă bága în pământu. Suntemu dintr'o familiă de strigoii și decă nu vei face asta, nu voiu gási odihnă în mormențu.“ Spuse că totu așa a taitu și elu capulu mă-si, și-lu puse sé jure că o sé facă ce i-a dísu. După ce muri baronul Gostvosky, i se índeplini voia. Peste câteva zile, fiulu, prin o curiositate plină de îngrijire, desgropă trupulu ca sé constate decă nu se va fi produsu vre-unu fenomenu anormalu. Tribunalele însă s'au apucatú de l'au datu în judecată pe evlaviosulu fiu, care în timpul de astáđi mai crede în strigoii, și l'au condamnatu la închisóre de cincí-spre-dece zile pentru violare de mormențu.

Falsificare de monete. — Înaintea curții criminale dela Budapeșta junele auraru Salomon Csillag fū acusatú dílele trecute că, aflându-se la inceputulu anului și călătorindú în Transilvania fără bani de cheltuială, ti veni ideia d'a se servi de calea feratá spre a fabrica monete. Elu aședă adecă pe șine o monetă de 20 cruceri și pe dēnsa o bucată de tinichea; după ce trecea trenulu, gasea unu tiparu exactu alu unei părți a monetei; în același chipu își procură și tiparul celeilalte părți. În modulú acesta era lesne dibaciului auraru a fabrica monete falsificate, cari seménau în tocmai cu monetele adeverate. Cu tote acestea se descoperi în fine manipulațiunea lui și curtea ilu condamnă la șese luni închisóre.

Pălăria Bismarck. — Modista, dómna Pitret din Londra, care are o sucursală și în Viena, a inventatu unu modelu nou de pălăria de dame, care, după părerea ei, va avea celu mai mare succesu. Voindú a da inventiunei sale unu nume de sensațiune, dómna Pitret trimise principelui Bismarck o petițiune, ceréndu-i voia a da acestui modelu nou, pentru care va lua o patentă, numele de „Pălăria Bismarck“. Secretarul principelui răspunde dómnei Pitret că stăpanulu séu se simte fărte măgulitu, că petiționaaru ilu crede încă desultu de tēneru ca sé serve de nașu alu unei pālării de dame; că ar dori sé primescă o descrițiune a pālării sale, ca sé judece decă se potriveșce și pentru dómne înaintea în vērștă, căci în acestu casu ar ruga pe dómna Pitret a-i trimite unu esemplaru pentru principesa Bismarck.

Insertiuni și reclame*).

Invențiă nouă!!!

Trămiteți 50 de creițari în mărci postale ungare la adresa: S. Demetrescu, strada Pescăria veche — Bucuresci și veți primi inchisú într'o epistolă, franco și fără sé plătiti vamă micul „Aparatu Fotografie“ (incape în buzunarulu vestei) cu care ori-cine póte scóte poza (portretulu) cuiva într'unu minutu. Succesú garantatu — Cadou pentru tineri. — distrațiã.

*) Pentru cele cuprinse în această rubrică redacțiunea nu e responsabilă.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la Bursa de Viena din 23 Aprilie st. n. 1887.

Table with financial data from the Vienna stock exchange, including bond yields and exchange rates.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 11 Aprilie st. v. 1887.

Table with financial data from the Bucharest stock exchange, listing various securities and their prices.

Cursul pieței Braşov

din 25 Aprilie st. n. 1887.

Table with market data from Braşov, showing exchange rates for various currencies and goods.

Nr. 690—1887.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de învățătoru popularu ordinaru și sistematu la școla elementara comunala mixta cu limba de propunere romana din comuna Neposu...

Bistrița, 22 Aprilie 1887.

Havas Gyula m. p.

inspect. reg. de școle alu com. Bistrița-Năsăudu.

1—3

Avisu d-loru abonați!

Rugamu pe d-nii abonați ca la renoirea prenumerațiunei se binevoiasca a scrie pe couponulu mandatulu postalu și numerii de pe fașia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii ce se aboneza din nou se binevoiasca a scrie adresa lamuritu și se arate și postaultima.

Deca se ivescu iregularitati la primirea diarului onor. abonați suntu rugați a ne incunoscintița imediatu prin carte postale, ca in catu depinde dela noi; se se delatureze

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

TARIFA

anunțurilor și inserțiuniloru.

Anunțuri in pagina a IV-a linia de 80 literu garmond fl. — cr. 6. Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia a fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acorda urmatoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements based on the number of repetitions.

Pentru anunțuri ce se publica pe mai multe luni se facu in-voiri și reduceri și peste cele insemnate mai susu.

Mersulu trenuriloru

Valabilu dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predealu-Budapesta și pe linia Teiușu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predealu-Budapesta, Budapesta-Predealu, Teiușu-Aradu-Budapesta, and Budapesta-Aradu-Teiușu. Includes columns for train types and departure times.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grose.